

ANONİM ŞİRKETLERDE KÂR PAYI VE KÂR PAYI AVANSI DAĞITIMI HAKKINDA 7244 SAYILI KANUN İLE ÖNGÖRÜLEN TEDBİRLER

PRECAUTIONS PROVIDED BY CODE NO 7244 ABOUT DIVIDEND DISTRIBUTION AND
ADVANCE DIVIDEND IN JOINT STOCK COMPANIES

Bilge AYTUĞAR*

Makale Bilgi

Gönderilme: 13/05/2020
Kabul: 01/07/2020

Anahtar Kelimeler

Anonim Şirket,
Genel Kurul,
Yönetim Kurulu,
Pay,
Kâr Payı Alma
Hakkı.

Article Info

Received: 13/05/2020
Accepted: 01/07/2020

Keywords

Joint Stock Company,
General Assembly,
Board of Directors,
Share,
Right to Dividend.

Özet

Çin’de ortaya çıkan ve tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19 nedeniyle Dünya Sağlık Örgütü’nün salgını pandemi ilan etmesinin ardından, diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de de bir takım mali, hukuki ve sosyal tedbirler alınmıştır. Anonim şirketlerle ilgili olarak alınan tedbirler, kurul toplantılarının yapılmasına, kâr dağıtımına ve şirketin kendi payını iktisap etmesine ilişkin olarak üç ana başlıkta toplanabilir. Alınan bu tedbirlerden en çok tartışılanı ise anonim şirket genel kurullarının kâr ve kâr payı avansı dağıtım kararlarına sınırlama getirilmesini tavsiye eden, Ticaret Bakanlığı tarafından Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği’ne (TOBB) iletilen 31.03.2020 tarihli yazı olmuştur. Bu yazıda tavsiye edilen hususların Kanun’da yer alması ile bu konuda ileri sürülen çekinceler, bir nebze olsun giderilmeye çalışılmıştır. Bununla birlikte kâr dağıtım kararı alınan hallerde de 2019 yılı net dönem kârının yüzde yirmi beşini aşan kısmın dağıtımının 30.09.2020 tarihine kadar erteleneceğinin öngörülmesi, kâr dağıtımına ilişkin genel kurul kararının hukuki niteliği ile uyumlu olmadığı gibi, bu düzenlemenin hukuk güvenliğine zarar verebileceği düşünülmektedir. Bu çalışmamızda, sermaye şirketlerinin kâr dağıtımına sınırlama getiren hükmün kanunlaşma süreci ve Kanun’a aykırılığın hukuki sonuçları, pandemi nedeniyle alınan diğer tedbirlere de temas edilmek suretiyle incelenmiştir.

Abstract

After the World Health Organization announced a pandemic due to COVID-19 that emerged in China and took the entire world under its effect, a set of financial, legal and social precautions has been taken in Turkey, as in other countries. These precautions taken with regard to joint stock companies can be collected under three main categories regarding conduction of corporation assembly meetings, dividend distribution and the company’s acquisition of its own shares. The most debated one among these precautions was the document dated 31.03.2020 that was sent to the Turkish Union of Chambers and Commodity Exchanges by the Ministry of Commerce which recommended to bring restrictions on the dividend and advance dividend distribution decisions of corporations’ general assemblies. By including the issues recommended in this document in the law, concerns proposed on this issue were aimed to be alleviated to some extent. However, in cases where a dividend distribution decision is taken, forecasting that the distribution of the portion exceeding twenty-five percent of the net dividend for 2019 will be postponed until 30.09.2020, it does not comply with the legal nature of the general assembly decision regarding the dividend distribution and it is thought that this provision may damage legal security. In this study, the enactment process of the provision that restricts the distribution of dividend of companies with share capital and the legal consequences of illegality were examined by contacting other precautions taken due to the pandemic.

I. GİRİŞ

2019 yılında hayatımıza giren ve hızlı şekilde yayılan Covid-19, şimdiden sosyal ve ekonomik hayatı pek çok yönden etkilemiştir. Devletler, pandeminin olumsuz etkilerini en aza indirebilmek amacıyla çok yönlü tedbirler almaya çalışmaktadır. Virüsün insandan insana hızlı şekilde geçme özelliği sosyal hayata ilişkin tedbirlerin; ekonomide büyümenin yavaşlamasına neden olması ise ekonomik tedbirlerin alınmasını gerektirmektedir. Covid-19 pandemisi, sadece bireylerin sağlığını ve mali durumunu değil; şirketlerin ekonomik varlıklarını da tehdit etmektedir.

Şirketlerin pandemi sürecini en az hasarla atlatabilmesi amacıyla, şirketlerin uygun göreceği şekilde personelin çalışma zaman ve şekillerinin değiştirilmesi; kurul toplantılarına elektronik ortamda katılımın kolaylaştırılması, şirketlerin nakit dengesini korumak amacıyla belirli bir süre için kâr payı dağıtımına sınırlama getirilmesi ve kâr payı avansı dağıtılmaması, finansal tablolarını açıklamak için şirketlere ek süre verilmesi, şirketlerin kendi paylarını iktisap etmelerinde kolaylıklar öngörülmesi gibi tedbirler alınmıştır. Bu tedbirlerin bir kısmı, anonim şirketlere ilişkin Türk Ticaret Kanunu (TTK) ve Sermaye Piyasası Kanunu (SPK) hükümleri ya da ikincil düzenlemelerle uyum içerisinde iken diğer bir kısmı için aynı şeyi söylemek güçtür. Bu makalede, anonim şirketlerin öz kaynak ve nakit dengelerini korumak amacıyla 7244 sayılı Kanun'un¹ 12. maddesi ile Türk Ticaret Kanunu'na eklenen geçici 13. maddede düzenlenen kâr ve kâr payı avansı dağıtımına ilişkin tedbirler, bu hükmün uygulanmasına ilişkin Ticaret Bakanlığı Tebliği² (Uygulama Tebliği) hükümleri, payları borsada işlem gören anonim şirketlerin kendi paylarını iktisap etmelerini kolaylaştıran düzenlemeler, TTK ve SPK hükümleri ile birlikte incelenmiştir.

II. ANONİM ŞİRKETLERDE KÂR VE PAY SAHİBİNİN KÂR PAYI HAKKI

Anonim şirketlerde kâr, şirketin bir faaliyet dönemi içerisinde ticari faaliyetleri neticesinde öz sermayesinde³ oluşan artı değerdir. Pay sahibinin kâr payı hakkı ise şirketin net dönem kârından ve şirketin serbestçe tasarruf edebileceği fonlardan genel kurulun kanuna veya esas sözleşmeye göre pay sahiplerinin pay oranı ölçüsünde dağıtılmasına karar verdiği kısımdır⁴; payın hukuki semeresidir⁵. Kârın dağıtılmasına karar vermek bakımından şirket genel kurullarının yetkisi devredilemez niteliktedir⁶ (TTK m.408/2-d).

Kâr payı hakkı, bireysel, mali ve şarta bağlı bir pay sahipliği hakkıdır⁷. Bu hak, genel

¹ “Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun”, T. 17.04.2020, S.31102 RG.

² “6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununun Geçici 13 üncü Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ”, T. 17.05.2020, S.31130 RG.

³ “Aktifyekunu ile borçlar arasındaki fark tacirin işletmeye tahsis ettiği ana sermayeyi teşkil eder” (eTTK m.74/3). Öz sermaye ve sermaye kavramlarının farklı olduğu yönünde bkz. BADAK, Zehra: Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirkette Pay Sahibinin Kâr Payı Hakkı, İstanbul 2018, s.52, dpn. 8.

⁴ Karş. Kar Payı Tebliği, Seri-No: II-19.1, T. 23.01.2014, S.28891 RG., m.3/1-e. Diğer tanımlar için bkz. BADAK, s.67; TURANLI, Hüsnü/SEYMAN KORKMAZ, Seda: “Anonim Ortaklıklarda Kar Payı Alma Hakkı”, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 14(1), 2015, s.9. Primin de dağıtılacak kâr payı içinde yer alabileceği yönünde bkz. YANLI, Veliye: “Yeni Ticaret Kanunu ve Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtım”, BATİDER, C. XXX, S.1, 2014, s.14; MEISTER, Thomas: Orell Füssli Kommentar (OFK), (Hrsg.: Kostkiewicz, Jolanta Kren/Wolf, Stephan/Amstutz, Marc/Fankhauser, Roland), 3. Aufl., Zürich 2016, Art. 671 OR, N. 5.

⁵ PULAŞLI, Hasan: Şirketler Hukuku Şerhi (Şerh II), Cilt II, B. 3, Ankara 2018, s.1833, N. 4; AYHAN, Rıza: “Anonim Şirketlerde Haksız ve Kötüniyetle Alınan Kâr ve Kazanç Paylarının İadesi”, in Ulusoy, Erol (ed.), Anonim Şirketlerde Bireysel ve Azınlık Pay Sahibi Hakları, Ankara 2016, s.99; ÜÇİŞİK, H. Güzin/ÇELİK, Aydın: Anonim Ortaklıkta Finansal Tablolar, Yedek Akçeler ve Kar Dağıtım, İstanbul 2018, s.293; YÜKSEL, Sinan H.: “Kapalı Anonim Ortaklıklarda Yeni Payların Kâr Payına Hak Kazanmasında ve Kâr Payının Hesaplanmasında Zaman Unsuru”, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2019/1, s.390.

⁶ Bununla birlikte kâr dağıtım şartları oluşmasına rağmen genel kurul kâr dağıtmıyorsa kârın dağıtılması için mahkemeye müracaat edilebileceği yönünde bkz. AYDOĞAN, Fatih: “Anonim Şirketlerde Kâr Payının Ödenmesine Mahkemece Karar Verilip Verilemeyeceği Meselesi”, Yürürlüğünün 5. Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu (Tebliğler ve Tartışmalar), 20 Ekim 2017, İstanbul 2018, s.125; Y. 11. HD., T. 15.11.2016, E. 2015/14100, K. 2016/8853; T. 03.12.2015, E. 2015/4504, K. 2015/12980 sayılı kararlar, <https://www.corpus.com.tr/#/Yargitay>, (Erişim Tarihi: 25.04.2020). Bu hususta genel kurulun yetkili olduğundan hareketle mahkemenin kâr payı ödenmesine karar veremeyeceği yönünde bkz. Y. 11. HD., T. 14.03.2016, E. 2015/6939, K. 2016/2769; T. 07.04.2016, E. 2015/7917, K. 2016/3828 sayılı kararlar, <https://www.corpus.com.tr/#/Yargitay>, (Erişim Tarihi: 26.04.2020).

⁷ AYHAN, s.99; AYHAN, Rıza/ÇAĞLAR, Hayrettin/Özdamar, Mehmet: Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Ankara 2020, s.432; BOZGEYİK, Hayri: Halka Açık Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtım, BATİDER, 20 (3), 2000, s.121; PULAŞLI, Şerh II, s.1833, N. 4; ÜÇİŞİK/ÇELİK, s.294 vd.

kurulun değiştirici yenilik doğuran nitelikteki kararı ile alacak hakkına dönüşür⁸. Kâr payının hesaplanmasında ölçü, her bir pay sahibinin payının esas sermayeye oranı iken (TTK m.507/1); her bir pay sahibi, esas sözleşmede aksi belirtilmemişse sermaye payı için şirkete yaptığı ödeme oranında kâr elde etme hakkına sahip olur (TTK m.508/1).

Pay sahibinin kâr payı alma hakkının hukuki niteliği ayrıca incelenmelidir (TTK m.452/1). Zira TTK’de müktesep pay sahipliği haklarına ilişkin bir tanıma ve örneklendirmeye yer verilmemesine rağmen öğretilerde, kâr payı hakkının hukuki niteliği konusunda görüş ayrılıkları devam etmektedir⁹. Pay sahibinin hakları çeşitli açılardan tasnife tâbi tutulurken, ihlale karşı hakkın korunma şekil ve şartları ya da hakkın korunma gücü ölçütleri esas alınarak haklar, dört ayrı kategoride incelenmektedir¹⁰: Pay sahiplerinin en güçlü hakları olan ve pay sahibinin rızası olsa dahi elinden alınmaz hakları vazgeçilmez haklar; pay sahibinin rızası hilafına müdahale edilemeyen mutlak müktesep haklar; temel olarak şirketin organ kararlarından bağımsız olsa da belirli şartlar altında, bilhassa şirket menfaatleri gerektirdiğinde hak sahibinin rızası hilafına sınırlandırılmaz ya da kaldırılamaz olma özelliği ortadan kalkan nispî müktesep haklar ve çoğunluk kararlarına tâbi olan alelade pay sahipliği hakları.

Kazanç payının düzenlendiği TTK m.511/1 hükmünde ve genel kanuni yedek akçenin düzenlendiği TTK m.519/2-c hükmünde, ödenmiş sermayenin yüzde yirmisine ulaşana kadar yıllık kârın yüzde beşinin genel kanuni yedek akçeye ayrılacağı; daha sonra kalan net dönem kârından ödenmiş sermayenin yüzde beşi oranında ilk kâr payı ödendikten sonra ikinci kâr payı ve yedek akçe ayırımına başlanabileceği belirtilmiştir. Anonim şirketlerin ideal amaçlarla kurulamayacağı göz önüne alındığında, ayrılması öngörülen ilk kâr payının pay sahibinin vazgeçilemez hakkı olduğu düşünülebilir¹¹. Ancak vazgeçilmez hak, şirketin, pay sahibi razı olsa dahi sınırlandıramayacağı, ortadan kaldıramayacağı hakkıdır. Aksi halde alınan kararın batıl olduğu kabul edilir¹² (TTK m.391/1-c; m.447/1-a). Kâr payında imtiyaz tanınmasına müsaade eden TTK m.507/2 hükmü ve şirketle ilgili olanlar lehine net kâra katılma hakkı veren intifa senedi çıkarılabileceğini hükme bağlayan TTK m.502, 503 hükümleri birlikte dikkate alındığında, pay sahibinin kâr payı hakkının, genel kurulun çoğunluk kararıyla belirli şartlar dâhilinde sınırlandırılabilir sonucuna ulaşılabilir.

Diğer yandan TTK m.519/2-c hükmünde eTTK m.466/2 hükmünden farklı olarak, ödenmiş sermayenin yüzde beşi oranında kâr payının “*ayrılması*”ndan değil, “*ödenmiş*” olmasından söz

⁸ TEKİL, Fahiman: Şirketler Hukuku, C. 2, Anonim Şirketler, İstanbul 1976, s.441; POROY, Reha/TEKİNALP, Ünal/ÇAMOĞLU, Ersin: Ortaklıklar Hukuku I, B. 14, İstanbul 2019, s.702, N. 914; BOZGEYİK, s.121; PULAŞLI, Şerh II, s.1848, N. 42; BADAĞ, s.66; TÜYSÜZ, Mustafa: “Halka Açık Anonim Şirketlerde Kâr Payı Dağıtım”, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 6(1-2), 2011, s.39; YÜKSEL, s.390; TURANLI/SEYMAN KORKMAZ, s.23. “...Genel Kurulun bilançonun onanması ile kar paylarının dağıtılmasına ilişkin kararı, gerek uygulamada, gerekse doktrinde yenilik doğuran bir hak niteliğinde olduğu kabul edilmektedir. Bu ilkenin doğal sonucu olarak da kar payının ayrılması ve dağıtımına ilişkin genel kurul kararı, alındığı tarihten itibaren gerek ortaklar, gerekse diğer ilgililer bakımından alacak hakkı doğurur...” (YHGK., T. 03.06.1992, E. 1992/11-276, K. 1992/365, <http://www.kazanci.com/>, (Erişim Tarihi: 01.05.2020)). Karş. ÜÇİŞİK/ÇELİK, s.371.

⁹ Nispî müktesep hak olduğu yönünde bkz. Y. 11. HD., T. 21.12.2006, E. 2005/10060, K. 2006/13738; T. 21.06.2005, E. 2005/6096, K. 2005/6565 sayılı kararları, <https://www.corpus.com.tr/#/Yargitay>, (Erişim Tarihi: 04.04.2020); TÜYSÜZ, s.33. Şirketin kâr elde etme amacı açısından mutlak müktesep hak; kâra katılma açısından nispî müktesep hak olduğu yönünde bkz. FORSTMOSER, Peter/MEIER-HAYOZ, Arthur/NOBEL, Peter: Schweizerisches Aktienrecht, Bern 1996, §40, s.488, N. 22, s.490, N. 41. Karş. VON DER CRONE, Hans Caspar: Aktienrecht, Bern 2014, §5, N. 30. Müktesep ve vazgeçilmez hak niteliği taşımadığı; ancak esas sözleşme ile müktesep hak şeklinde düzenlenebileceği yönünde bkz. GÜRBÜZ USLUEL, Aslı E.: Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Kâr Payı Alma Hakkı, Ankara 2016, s.101-105; BADAĞ, s.93 vd. Anonim şirketin kâr elde etme ve dağıtım amacından doğan kâr payı hakkının vazgeçilmez hak olduğu; pay sahibinin yıllık kâra veya yedek akçelere katılması açısından ise müktesep hak niteliğinde olmadığı yönünde bkz. POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, s.696, N. 898a, N. 899. Anonim şirketin kâr elde etmek ve paylaşmak amacından doğan kâr payı hakkının vazgeçilmez hak; dağıtılmaya tahsis edilen kâra katılması açısından ise güçsüz bir nispî hak olduğu yönünde bkz. PULAŞLI, Hasan: Şirketler Hukuku Genel Esaslar (Genel Esaslar), Ankara 2020, s.567-568, N. 5-6; AYHAN, s.101; AYHAN/ÇAĞLAR/ÖZDAMAR, s.432; Y. 11. HD., T. 28.04.2015, E. 2015/994, K. 2015/5904, <https://www.corpus.com.tr/#/Yargitay>, (Erişim Tarihi: 07.04.2020). Vazgeçilmez hak olduğu yönünde bkz. ÜÇİŞİK/ÇELİK, s.298; YAVUZ, s.70. Müktesep hak olduğu yönünde bkz. TURANLI/SEYMAN KORKMAZ, s.22.

¹⁰ KUNZ, Peter V.: Der Minderheitenschutz im schweizerischen Aktienrecht, Bern 2001, §1, s.73, N. 208, s.74, N. 209, s.75, N. 212, s.77, N. 216.

¹¹ Bu yönde bkz. BADAĞ, s.84.

¹² Pay sahiplerine emredici şekilde bahsedilen her hakkın ihlal edilmesinin butlan gerekçesi oluşturmayaacağı yönünde bkz. FORSTMOSER/MEIER-HAYOZ/NOBEL, §25, s.262, N. 96. Bu esastan hareket eden İsviçre kanun koyucusu, en önemli pay sahipliği haklarından olan şirketin kâr elde etme gayreti üzerindeki hakkın, tüm pay sahiplerinin onayı olmadan kaldırılmasının Art. 706, Abs.2, Ziff. 4 OR’de iptal edilebilir olduğunu kabul etmiştir.

edilmesinin de pay sahibine vazgeçilmez bir hak vermediğini düşünmekteyiz¹³. Zira bu hüküm, kanuni yedek akçe ayrılmasına ilişkin olup ikinci fıkrası, ikinci genel kanuni yedek akçe ayrılabilmesinin şartlarını düzenlemektedir. O halde ikinci kanuni yedek akçe ayrılmayacak ise şirketin asgari ödenmiş sermayenin yüzde beşi oranında bir kâr payı dağıtma zorunluluğundan da söz edilememektedir¹⁴. Diğer bir ifadeyle ilk kâr payı, vazgeçilmez hak niteliği taşımamaktadır. Kâr payının dağıtılıp dağıtılmayacağına, dağıtılacaksa bunun oranına ilişkin olarak şirket genel kurulu, aksi esas sözleşmede kararlaştırılmadıkça Kanun'da öngörülen çoğunlukla karar almalıdır. Buradan hareketle mutlak müktesep hak şeklinde esas sözleşmede düzenlenmedikçe kâr payı alma hakkının alelade hak olduğundan da söz edilemez. Zira şirket genel kurulunun her durumda çoğunlukla alacağı bir kararla kâr dağıtmama kararı alması, şirketin kuruluş amacına ve pay sahiplerinin menfaatlerine aykırı sonuçlara yol açabileceğinden kabul edilemez. Kâr dağıtmama kararı alınan hallerde yapılacak inceleme, şirketin ve bütün pay sahiplerinin menfaatlerini dikkate almayı gerektirdiğinden¹⁵, pay sahibinin bu hakkının belirli şartlarla korunduğu ve nispî müktesep hak niteliğinde olduğu ifade edilebilir.

Kanaatimizce, vazgeçilmez hakların karakteristik özelliğinin bu hakların korunmasında sadece pay sahibinin değil, şirketin de menfaat sahibi olduğu; şirketin ideal amaçlarla kurulamayacağı ve kâr elde etme ve paylaşma amacından vazgeçemeyeceği gerekçesiyle pay sahibinin kâr payı üzerindeki hakkı vazgeçilmez hak olarak nitelendirilmemelidir. Zira bu husus, anonim şirketin temel yapısını ilgilendiren bir konu olup kâr paylaşma amacından vazgeçme iradesini içeren bir sözleşme hükmü veya genel kurul kararı, TTK m.447/1-c hükmünün gereği olarak batıl kabul edilmelidir. Şirket genel kurulunu oluşturan pay sahipleri, TTK'ye uygun şekilde kâr dağıtmama kararı alabileceklerinden ya da bu hakkı sınırlandırabileceklerinden, asgari bir oy hakkı ya da pay sahibinin dava hakkı gibi kâr payı hakkının da vazgeçilemez olduğu düşünülmemelidir. Karşılaştırma yaparak daha da somutlaştırmak gerekirse; genel kurul oybirliği ile şirket menfaati gerektirdiği gerekçesiyle asgari bir oy hakkının belirli bir süre kullanılmayacağı yönünde bir karar alamazken; belirli bir süre için kâr dağıtmama kararı alabilecektir. Bu örnek, pay sahibinin kâr payı alma hakkının, diğer vazgeçilmez haklara benzemediğini göstermektedir.

İlk genel kanuni yedek akçe *ayrıldıktan* ve ilk kâr payı *ödedikten* sonra, kârdan pay alması öngörülen diğer kişilere ikinci kâr payı ödemesi ve ikinci genel kanuni yedek akçe ayrılması gündeme gelir (TTK m.519/2-c). Ayrıca pay sahiplerine dağıtılacak kâr payının, ancak kanuni yedek akçeler ile esas sözleşmede düzenlenen isteğe bağlı yedek akçelerin ayrılması şartıyla belirlenebileceği hükme bağlanmıştır (TTK m.523/1). Aynı hükümde, aktiflerin sağlanması için gerekli ise ve bütün pay sahiplerinin menfaatleri dikkate alındığında¹⁶ istikrarlı kâr payı dağıtım amacına hizmet ediyorsa ihtiyarî yedek akçe ayrılabilirliği öngörülmekle (TTK m.523/2) ve genel kurulun esas sözleşmede hüküm olmasa bile yardım ve hayır amacıyla bilanço kârından yedek akçe ayırabileceği düzenlenmekle (TTK m.523/3) ikinci kâr payının sınırlandırılabilirliği kabul edilmiştir. Diğer bir ifadeyle Kanun'da öngörülen hallerde ikinci kâr payı hakkı, ihtiyarî yedek akçe ayrılması suretiyle sınırlandırılabilir ve hatta bu kârın dağıtılmasına engel olunabilecektir. Buradan ikinci kâr payı hakkının da belirli şartlarla korunduğu; şirket ve bütün pay sahiplerinin menfaatleri gerektirdiğinde sınırlandırılabilirliği sonucuna varılmaktadır. Bu açıdan dağıtılabilir ikinci kâr payının da nispî müktesep hak niteliğinde olduğu söylenebilir.

Kâr ve tasfiye payı hakkındaki TTK m.507 hükmünün 3. fıkrasında SPK ve ilgili mevzuat hükümleri saklı tutulduğundan, halka açık şirketler hakkında özel düzenlemelere öncelikle bakılmalıdır. Halka açık şirketlerde kâr payının düzenlendiği SPK m.19 hükmünde, kâr dağıtım politikasının genel kurul tarafından belirleneceği belirtilmiştir. Böylece 2499 sayılı mülga SPK'nin 15. maddesindeki esas sözleşmede birinci temettü oranının gösterilmesi zorunluluğu kaldırılmış ve şirketlere finansal yapılarına ve kendi planlarına uygun hareket edebilme esnekliği sağlanmıştır. Öngörülen bu serbestinin kötüye kullanımını önlemek ve piyasanın ihtiyaçlarına

¹³ Aksi yönde bkz. ÜÇİŞİK/ÇELİK, s.302-303.

¹⁴ YANLI, s.19-23; GÜRBÜZ USLU, s.94; TURANLI/SEYMAN KORKMAZ, s.20, 22; YÜKSEL, s.390, dpn. 29; ayrıca bkz. Gereke TTK m.519; Şirketlerin Yıllık Faaliyet Raporunun Asgari İçeriğinin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik m.12/1-d. Aksi yönde bkz. POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, s.695, N. 898. Pay sahiplerine en az %5 oranında kâr payı ödenmedikçe olağanüstü yedek akçe ayrılmayacağı yönünde bkz. YAVUZ, Mustafa: "Anonim Şirketlerde Olağanüstü Yedek Akçe Ayırmak Suretiyle Kâr Payı Alma Hakkının Sınırlanması", Terazi Hukuk Dergisi, C. 8, S.88, Aralık 2013, s.72.

¹⁵ Benzer yönde bir değerlendirme için bkz. SENGİR, Turgut: "Anonim Ortaklarda Kâr Payı Hakkı", BATİDER, C. VII, 1973, s.84.

¹⁶ Bu şartın, genel kurulun takdir yetkisini sınırlandırdığı yönünde bkz. YANLI, s.25.

uygun şekilde karar alınabilmesini sağlamak gayesiyle Kurul'a benzer nitelikleri taşıyan şirketler hakkında farklı esaslar belirleme yetkisi verilmiştir. Kurul, şirketlerin kâr dağıtımında uyacakları usul ve esasları Kar Payı Tebliği'nde (KPT) ayrıntılı şekilde düzenlemiştir. Kâr dağıtım politikasında yer alacak asgari hususlar KPT m.4/2 hükmünde belirtilmiştir. KPT m.5/3 hükmünde, TTK'de ayrılması öngörülen yedek akçeler ile pay sahipleri için belirlenmiş olan kâr payı ayrılmadıkça; elde edilen kâr üzerinde başka yönde bir tasarrufta bulunulmasına izin verilmemiş; hatta pay sahiplerine kararlaştırılan kâr payı nakden ödenmedikçe pay sahibi dışındaki kişilere kâr dağıtımını yapılamayacağı belirtilmiştir (karş. SPK m.19/2). Dolayısıyla halka açık şirketlerde de ilk yedek akçe ve kâr payı ayrılmadan ikinci ayrıma başlanamayacağı hükme bağlanmıştır. Payları borsada işlem görmeyen halka açık ortaklıklar hakkında ise KPT ile asgari bir kâr payı dağıtım oranı öngörülmüştür (Tebliğ m.7/1). Bununla birlikte aynı hükmün 3. fıkrasında belirtilen şartların varlığında şirketin kâr dağıtmayabileceği¹⁷ ve bunu kamuya duyurması gerektiği belirtilmiştir. Dağıtılmayan kâr payı ise sonraki dönemler için kâr payı kalemi olarak hesaplamaya dâhil edilir (Tebliğ m.7/4). Payları borsada işlem gören şirketler kâr payını taksitle ödeyebilirken, payları borsada işlem görmeyen şirketler aynı imkândan yararlanamazlar (karş. Tebliğ m.5/2; 7/2). Nihayet halka açık şirketlerde, eski ve yeni payların kâr payından yararlanma tarihinden kaynaklı fiyat farklılıklarına engel olmak ve yatırımcılara kolaylık sunmak amacıyla kâr payının, dağıtım tarihi itibarıyla var olan payların tamamına eşit olarak dağıtılacağı açıklığa kavuşturulmuştur¹⁸ (SPK m.19/3).

III. ANONİM ŞİRKETLERDE KÂR PAYI AVANSI

Kâr payı avansı, ara dönemdeki finansal tablolara göre elde edilen kârlar üzerinden hesaplanan¹⁹ ve kâr payından mahsup edilen, paya bağlı bir tutardır. Kâr payı avansının öngörülmesi ile amaçlanan, ara dönemlerde verilen kâr payı ile pay senetlerinin diğer yatırım araçları karşısında rekabet edebilme gücünü artırmak ve bu suretle pay senetlerini çekici hale getirmektir²⁰. SPK hükümlerine tâbi olmayan şirketlerde kâr payı avansı, Ticaret Bakanlığı'nın Kar Payı Avansı Dağıtım Hakkında Tebliği²¹ (KPADT) ile düzenlenmiştir (TTK m.509/3).

KPADT m.5/1 hükmünde kâr payı avansı dağıtımının şartları; genel kurulun karar alması²² ve dağıtımın yapılacağı hesap döneminde hazırlanan ara dönem finansal tablolara göre kârın elde edilmiş olması, olarak belirtilmiştir. Şirketin hesap dönemi sonunda pay sahibine ödediği kâr payı avansını karşılayacak tutarda kâr elde edememesi veya zarar etmesi durumlarında ise serbest yedek akçelere müracaat edilecek; onların da yeterli gelmemesi halinde yönetim organının ihtarı üzerine iadesi gerekli olabilecektir (KPADT m.6). Kâr payı avansı, KPADT m.7 hükmünde belirtilen şekilde, sadece ortaklara, esas sözleşmede aksi belirtilmemişse dağıtım tarihi esas alınarak ortağın payı için şirkete yaptığı ödemelerle orantılı olarak ödenebilecektir (KPADT m.8/1, 2; karş. TTK m.348/3). Kâr payında imtiyazlı paylara imtiyaz dikkate alınarak²³ ödeme yapılır (KPADT m.8/2). Bununla birlikte yönetim kurulu, hamile yazılı pay sahiplerine yapılacak kâr payı avansı karşılığında bu ortaklardan aynı veya şahsi teminat isteyebilir (KPADT m.9/2).

Halka açık şirketlerde kâr payı avansı dağıtımına ilişkin esaslar ise KPT m.9 ve m.10 hükümlerinde düzenlenmiştir. Buna göre, kâr payı avansı dağıtabilmek için şirket esas sözleşmesinde hüküm bulunmalı ve genel kurul kararıyla yönetim kuruluna yetki verilmiş olmalıdır. Halka açık şirketlerde de pay sahibi dışında kalan kişilere kâr payı avansı ödemesi yapılamayacak ise de halka açık olmayan şirketlerden farklı olarak, imtiyazlı pay sahiplerine imtiyaz dikkate alınmadan ödeme yapılır (KPT m.9/4). Bir hesap döneminde ödenebilecek toplam kâr payı avansı tutarı da sınırlandırılmıştır (SPK m.20/1; KPT m.10/1, 2). Yasal düzenlemeler dikkate alındığında kâr payı avansının, gerek hesaplanması gerek ödenmesi gerekse hak sahibi kişiler açısından kâr payına nazaran daha katı kurallara tâbi kılındığını söylemek yanlış olmayacaktır.

¹⁷ Esas sözleşmede ve kâr payı dağıtım politikasında kâr dağıtım ve oranı belirtilmişse şirketin kâr dağıtmakla yükümlü olacağı yönünde bkz. GÜRBÜZ USLUEL, s.226-227; SENGİR, s.79.

¹⁸ Hükmün değerlendirilmesi için bkz. MANAVGAT, Çağlar: Hukuki Bakımdan Halka Açık Anonim Ortaklıklar ve Halka Arz, Ankara 2016, s.509; GÜRBÜZ USLUEL, s.232; YÜKSEL, s.399 vd.

¹⁹ Yalnızca net dönem kârından ödenebileceği yönünde bkz. GÜRBÜZ USLUEL, s.111.

²⁰ ÜÇİŞİK/ÇELİK, s.550-551.

²¹ T. 09.08.2012, S.28379 RG.

²² Sene başında alınacak tek bir genel kurul kararının yeterli olacağı yönünde bkz. GÜRBÜZ USLUEL, s.117.

²³ T. 01.09.2018, S.30522 RG.'de yayımlanan Tebliğin 3. maddesiyle "alınarak" şeklinde değiştirilmiştir.

IV. TÜRK TİCARET KANUNU'NUN GEÇİCİ 13. MADDESİNDE ÖNGÖRÜLEN TEDBİRLER

Covid-19 pandemisinin ekonomik hayattaki etkilerini azaltmak amacıyla bazı kanunlarda değişiklik öngören ve 16.04.2020 tarihinde kabul edilen 7244 sayılı bir torba Kanun ile 6102 sayılı TTK'ye geçici 13. madde eklenmiştir. Hükmün incelemesine geçmeden önce alınan bu tedbirlerin kanunlaşmadan önce geçirdiği sürece temas etmek, düzenlemelerin yorumlanmasında fayda sağlayacaktır.

A. Ticaret Bakanlığı'nın Şirketlerin Kâr Dağıtım Kararlarına İlişkin Duyurusu

Ticaret Bakanlığı tarafından TOBB'a iletilen, Covid-19 pandemisi nedeniyle alınan tedbirleri içeren 31.03.2020 tarihli yazıda²⁴ esas itibarıyla şirketleri pandemiden sonraki ekonomik duruma hazırlamak amacıyla sermaye şirketlerinin öz kaynak ve nakit dengesinin korunmasının önemine işaret edilmektedir. Yazıda, Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarına İlişkin Yönetmelik²⁵ m.13/5 hükmüne dayanılarak kamunun iştirak ettiği şirketler hariç, sermaye şirketlerinin 2019 yılı hesap dönemine ilişkin olarak bu yıl içinde gerçekleştirecekleri genel kurul toplantılarında nakit kâr payı dağıtımına ilişkin olarak, “geçmiş yıl kârlarının dağıtımına konu edilmemesi, dağıtım tutarının 2019 yılı net dönem karının %25'ini aşmaması ve yönetim kuruluna kâr payı avansı dağıtım yetkisi verilmemesi” hususları tavsiye edilmiştir. Böylece Bakanlık, şirketlerle ekonomik öngörüsünü paylaşarak 2020 yılında yapılacak genel kurullarda²⁶ daha önce kâr dağıtım kararı alınmamışsa, bu miktarı şirket bünyesinde muhafaza etmeye devam etmelerini önermiştir.

Bakanlığın bu yazısının hukuki açıdan pek çok sorun ihtiva ettiği düşünülmektedir²⁷. Öncelikle Yönetmeliğin m.13/5 hükmünde “yapılan denetim sonucunda veya herhangi bir sebeple Bakanlıkça, şirket genel kurulunda görüşülmesi istenen konuların gündeme konulması zorunludur” denilerek Bakanlığın herhangi bir sebeple gündeme madde ekletme yetkisinden bahsedilmektedir (karş. SPK m.29/4). Bakanlığın istemiyle kâr dağıtmamak ya da yetki vermemek yönünde gündeme madde ekletilmesi ise gündeme madde ekletme amacının çok ötesinde bir

²⁴ Ticaret Bakanlığı'nın kâr dağıtımını konu alan yazısı için bkz. <http://belgedogrula.tobb.org.tr/dogrula.aspx?V=BEKVSEEF>, (Erişim Tarihi: 07.04.2020).

²⁵ Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları İle Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmelik, T. 28.11.2012, S.28481 RG.

²⁶ Ticaret Bakanlığı, Covid-19 pandemisi nedeniyle 20.03.2020 tarihinde şirketlerin genel kurul toplantılarının yapılmasını kolaylaştırmak amacıyla birtakım imkânlar sunmuştur. Bu imkânlardan birisi, genel kurul toplantılarının her faaliyet dönemi sonundan itibaren üç ay içinde yapılması öngörüldüğünden ve bu da genellikle mart ayı sonuna kadarki süreye işaret ettiğinden, yönetim kurulu tarafından daha önce toplantıya çağrılan genel kurulların, erteleme kararı alınması amacıyla genel kurulun toplanması beklenmeksizin, yönetim kurulunun alacağı bir kararla iptal edilmesidir. Bir diğeri, elektronik genel kurulun yapılmasına yönelik olup sözleşmelerinde bu konuda açık bir hüküm bulunmayan şirketlerin, bu dönemde yapacakları toplantıları “Elektronik Genel Kurul Toplantı Sistemi” üzerinden gerçekleştirilebilmeleri sağlanmıştır. Şirketler bu imkândan, Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketinden destek hizmeti almak suretiyle yararlanacaklardır. Ayrıca şirketler, elektronik ortamda kurul gerçekleştirilmesine imkân tanıyan sözleşme değişikliğini, bundan sonra yapılacak ilk genel kurul toplantısında gerçekleştirebileceklerdir. Bkz. <https://icticaret.ticaret.gov.tr/haberler/sirketlerin-genel-kurul-toplantilarina-iliskin-aciklama>, (Erişim Tarihi: 08.04.2020). Torba yasa teklifinin 44. maddesinde ise olağan genel kurul toplantısının her faaliyet dönemi sonundan itibaren beş ay içinde yapılması öngörülmüştü. Bununla bağlantılı olarak torba yasa teklifinin 45. maddesi ile cezai sorumluluğun öngörüldüğü TTK m.562 hükmüne, öngörülen beş aylık sürede toplantıya çağrıda bulunmayan yönetim kurulu üyelerinin idari para cezasıyla cezalandırılacağına ilişkin bir bent eklenmişti. Ancak kanunlaşan metinde, genel kurul toplantısının yapılma süresine ilişkin bir değişiklik yer almamıştır.

İsviçre hukukunda, Epidemienengesetz (EpG) Art. 7 hükmü ile federal konseye verilen düzenleme yetkisine dayanılarak Covid-19 ile mücadele kapsamında alınacak önlemlere ilişkin bir yönetmelik değişikliği yayımlanmıştır. 16 Mart 2020 tarihli değişiklikle Yönetmeliğe eklenen Art. 6b hükmünde şirket toplantıları hakkında özel bir düzenleme yer almıştır. Hükmeye göre; şirket toplantılarında toplantıyı organize eden kişi (Veranstalter), beklenen katılımcı sayısına karşın ve davet süresine riayet etmeksizin katılımcıların, münhasıran yazılı şekilde veya elektronik formda ya da kendisinin belirlediği bağımsız temsilci vasıtasıyla haklarını kullanmasını düzenleyebilir. Toplantıyı düzenleyen kişinin bu hususta verdiği karar, toplantıdan en geç dört gün önce yazılı olarak bildirilmeli veya elektronik olarak ilan edilmelidir. Metne ulaşmak için bkz. <https://www.admin.ch/opc/de/classified-compilation/20200744/index.html#fn-#a6b-1>, (Erişim Tarihi: 10.04.2020).

²⁷ Bu hususta yapılan değerlendirmeler için bkz. AKIN, Murat Yusuf: “Ticaret Bakanlığının 31.03.2020 Tarihli Kâr Payı Dağıtımına İlişkin Yazısı Üzerine Düşünceler”, www.ticaretkanunu.net, (Erişim Tarihi: 15.04.2020); SARIKAYA, Sinan: “Koronavirüs (COVID-19) Salgını Sebebiyle Ticaret Bakanlığı'nın Sermaye Şirketlerinde Kâr ve Kâr Payı Avansı Dağıtım Hakkındaki Duyurusu Üzerine Düşünceler”, <https://blog.lexpera.com.tr/>, (Erişim Tarihi: 10.04.2020); PEKDİNÇER, Tamer/YILMAZ, Abdüssamet: “Anonim Ortaklıkların 2019 Yılı Olağan Genel Kurul Toplantılarında Dağıtabilecekleri Kar Payı Oranına İlişkin Ticaret Bakanlığı Duyurusunun Değerlendirilmesi”, <https://blog.lexpera.com.tr/>, (Erişim Tarihi: 10.04.2020).

anlam ifade etmekte; kanaatimizce şirket genel kurulunun karar alma yetkisine müdahale niteliği taşımaktadır. Bakanlığın idari bir kararlarla şirketlerin kâr dağıtım kararlarına müdahale etmesi, normlar hiyerarşisine ve Anayasa'nın mülkiyet hakkının ancak kanunla sınırlanabileceğine ilişkin hükmüne de uygun düşmemektedir. Diğer yandan seçilen bu yöntemin, bilhassa en büyük beklentisi kâr payı almak olan yabancı sermaye üzerinde olumlu etki bırakacağını söylemek güçtür. Bu gerekçelerle Bakanlığın talebinin, sadece gündeme madde ekletilmesi yönünde olduğu ve bu talebe uygun karar alınmaması durumunda ise kararın sadece bu sebeple hukuken sakat kabul edilemeyeceği düşünülmektedir. Kaldı ki Bakanlığın kâr dağıtım konusundaki temennisi kısa zaman içerisinde kanunlaştığından, bu yöndeki çekinceler de bir nebze olsun giderilmiştir.

B. Torba Yasa Teklifi

Bakanlığın yukarıda yer verilen yazısında belirtilen hususlar, bir torba yasa ile TTK'ye geçici 13. madde olarak eklenmek istenilmiştir. Teklif metninde, Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinin iştirak ettiği şirketler hariç; sermaye şirketlerinin, 31/12/2020 tarihine kadar dağıtılacakları nakit kâr payı tutarının 2019 yılı net dönem kârının %25'ini aşamayacağı ve genel kurul tarafından yönetim kuruluna kâr payı avansı dağıtım yetkisinin verilemeyeceği belirtilmiştir. Ayrıca sermaye şirketleri tarafından 2019 yılına ilişkin kâr payı dağıtım kararı alınmış; fakat uygulanmamış veya kısmen uygulanmışsa, 2019 yılı net dönem kârının %25'ini aşan kısma ilişkin ödemelerin, 2020 yılının sonuna kadar erteleneceği ifade edilmiştir.

Teklif metninde, Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinin hangi oranda pay sahibi olduğu şirketlerin hükmün uygulanmasından istisna tutulacağı belirtilmemesi büyük bir eksiklik²⁸. Diğer yandan kâr payı dağıtım kararı alınan hallerde veya bu kararın kısmen uygulandığı durumlarda, kâr payı dağıtımının 2020 yılının sonuna kadar ertelenecek olması, genel kurulun kâr dağıtım yönünde verdiği kararın yenilik doğuran karar niteliği ile uyumlu değildi ve bu sebeple pay sahiplerinin alacak haklarına müdahale etmekteydi. Bununla birlikte bu kurala Kanun metninde yer verilmesiyle mülkiyet hakkının sınırlandırılmasında hukukilik ilkesi yerine getirilmiş oldu.

C. Yasal Düzenleme

7244 sayılı Kanun'un 12. maddesiyle TTK'ye eklenen geçici 13. maddede, sermaye şirketlerinde 30.09.2020 tarihine kadar²⁹ 2019 yılı net dönem kârının sadece %25'ine kadar olan kısmın dağıtılacağı³⁰; geçmiş yıl kârları ile serbest yedek akçelerin dağıtılamayacağı ve yönetim kuruluna kâr payı avansı dağıtım yetkisinin verilemeyeceği belirtilmiştir. Hükümde, Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinin ve sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait fonların, sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına doğrudan veya dolaylı olarak sahip olduğu şirketler hariç bırakılarak hükmün uygulanmayacağı sermaye şirketleri hakkında makul sayılabilecek bir çerçeve oluşturulmuştur. Buna ilave olarak hükmün kapsamına giren sermaye şirketlerine ilişkin istisnaları belirlemeye Ticaret Bakanlığı yetkili kılınmıştır. Ticaret Bakanlığı, Uygulama Tebliği'nin 5. maddesinde, ödenek veya ücret desteği alan kişileri istihdam edenler ile hazine destekli kredi kefaleti kullanan ve kredi borcunu tamamen ödemiş olanlar hariç, belirli bir meblağın altında kâr dağıtım kararı alan şirketleri; pay sahiplerinin belirli hukuki ilişkilerden doğan ifa yükümlülüklerini karşılamak amacıyla kâr dağıtım kararı alan şirketleri, hükmün uygulanmasından muaf tutmuştur. Bununla birlikte bu şirketlerin kâr dağıtımını genel kurulda görüşebilmesi, Bakanlığın uygun görüş vermesi şartına bağlanmıştır (m.6/1).

Kanun hükmünde ayrıca, genel kurulun 2019 yılına ilişkin kâr payı dağıtım kararı aldığı; fakat henüz pay sahiplerine ödeme yapmadığı ya da kısmi ödeme yaptığı durumlarda, 2019 yılı net dönem kârının %25'ini aşan kısma ilişkin ödemelerin şimdilik 30.09.2020 tarihine kadar erteleneceği belirtilmiştir. Emredici şekilde kaleme alınan bu kanuni düzenlemenin, kâr payı dağıtımına ilişkin genel kurul kararlarının hukuki niteliği ve pay sahiplerinin kâr payı alacağı konularında mer'i hükümlerle uyumlu olmadığı; pay sahibinin mülkiyet hakkının sınırlanmasında meşru beklentilerine hizmet etmeyeceği ve hukuk güvenliğine zarar verebileceği

²⁸ Bu yönde bkz. TİRYAKİ, M.Cüneyd/ÇAKIR, Rasim Can: "Sermaye Şirketlerinin 2020 Yılı İçerisinde Alacakları Kar Dağıtım Kararlarının Akıbeti, Türkiye ve Dünyadaki Genel Durum", <http://www.ticaretkanunu.net/>, (Erişim Tarihi: 20.04.2020).

²⁹ Bu sürenin üç ay uzatılması ve kısaltılmasına Cumhurbaşkanı yetkili kılınmıştır.

³⁰ "Dağıtılması öngörülen kâr payı tutarı, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre tutulan kayıtlarda bulunan kâr dağıtımına konu kaynakların toplam tutarını aşamaz" (Uygulama Tebliği m.7/2).

düşünülmektedir. Diğer yandan hükme aykırı şekilde alınan kâr dağıtım kararı hakkında uygulanacak yaptırımın hükümde açıkça düzenlenmemiş olması, bu hususta bir tespit bulunmayı gerektirmektedir.

1. Kâr Dağıtım Kararı ve Kâr Payı Alacağı Çerçevesinde Hükümün Değerlendirilmesi

Pay sahiplerinin kâr payı hakkının, belirli şartlarla ve belirli müdahale şekillerine karşı korunan, bilhassa şirket menfaatinin gerektirdiği durumlarda sınırlandırılabilen bir hak olduğu ve bu özelliği nedeniyle nispi müktesep hak niteliği taşıdığı kabul edilmiştir. Bu esastan hareketle şirketin kâr elde etmediği veya serbest yedek akçelerin yeterli olmadığı durumlarda ya da TTK m.523/2 hükmünde belirtilen hallerde kâr dağıtmama kararı alınabilir veya pay sahibinin kâr payı hakkı sınırlandırılabilir. Bununla birlikte genel kurul bu yetkisini kanuna, esas sözleşmeye ve dürüstlük kuralına uygun şekilde kullanmalıdır (TTK m.445/1).

Pay sahibinin nispi müktesep hak niteliğindeki kâr payı hakkının bu niteliği, genel kurulun kâr dağıtımına ilişkin kararıyla birlikte değişmekte ve artık anonim şirkete karşı bir alacak hakkı niteliğine bürünmektedir³¹. Pay sahibinin kâr payı hakkının hukuki niteliğinde değişikliğe neden olan bu genel kurul kararı, değiştirici yenilik doğuran karar niteliği taşır³². Alacak hakkına dönüşen kâr payı hakkı üzerinde artık şirket tek taraflı tasarrufta bulunamaz; dolayısıyla bu kararını değiştiremez veya geri alamaz. Aksi halde alınan genel kurul kararı geçersiz olur³³.

TTK'nin geçici 13. maddesinde, eylül ayının sonuna kadar 2019 yılı net dönem kârının belirli bir oranının dağıtılabileceği ve kâr payı avansının dağıtılması amacıyla yönetim kuruluna yetki verilemeyeceği belirtilmiştir. Kâr payı avansı dağıtmak için genel kurulun yönetim kuruluna yetki vermesi halka açık şirketler için öngörülmüş olduğundan (KPT m.9/2), halka açık olmayan şirketlerde genel kurul kararıyla kâr payı avansı dağıtımına karar verilebileceği izlenimi oluşturulmuştur. Kaldı ki verilen avans, kâr payı ödemesinden mahsup edileceğinden %25'lik dağıtım sınırı içinde kalmak şartıyla avans ödemesinin yapılabileceği düşünülebilir. Ancak ilgili hesap dönemi sonunda, dağıtılan kâr payı avansını karşılayacak miktarda net dönem kârı oluşmazsa, bir önceki yıla ait bilançoda yer alan serbest yedek akçelere başvurulacak; bu da hükümde açıkça belirtilen geçmiş yıl kârları ve serbest yedek akçelerin dağıtılamayacağı kuralı ile açık çelişkiye yol açacaktır. Kanaatimizce buradaki ifade, halka açık şirketleri de kapsayacak şekilde genel kurulun avans kâr payı dağıtımını yönünde bir karar almaması gerektiği şeklinde okunmalıdır. Uygulama Tebliği'nin m.4/4 hükmü gereğince, şayet genel kurul, kâr payı avansı dağıtımını yönünde bir karar almışsa, bu ödemeler de kâr payı ödemeleri gibi eylül ayının sonuna kadar ertelenecektir.

Kanun hükmünün ikinci fıkrasında, kâr payı dağıtımına karar verilen hallerde de öngörülen %25'lik kısmı aşan miktarın ödenmesinin eylül ayının sonuna kadar erteleneceği belirtilmiştir. Benzer bir düzenlemeye, Uygulama Tebliği'nin m.4/3 hükmünde, serbest yedek akçelerden dağıtım kararı alınan hallerde henüz ödenmeyen kısmın erteleneceği de belirtilmek suretiyle yer verilmiştir. Ayrıca aynı hükümde, ertelenen ödemeler için faiz istenilmesinin de önüne geçilmiştir. Bu hükümler, yenilik doğuran hukuki işlemlerin özellikleri ve hukuk güvenliği³⁴ ile bağdaşmamaktadır. Nitekim daha önceki yıllarda ve 2019 yılında kâr dağıtım kararı alınmışsa

³¹ POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, s.702, N. 914; GÜRBÜZ USLUEL, s.191. Borsa şirketlerinde hisse kâr dağıtımında dağıtılabılır kârın, pay sahibinin alacak hakkına dönüştürülmeden sermayeye eklendiği yönünde bkz. MANAVGAT, s.506.

³² Bu tespiti eleştiren ÜÇİŞİK/CELİK ise öğretilde yenilik doğuran haklara verilen örneklerin ortak özelliklerinden hareket ederek yenilik doğuran hakkın kullanılması ile hakkın yöneldiği kişi için bir yükümlülüğün veya katlanması gereken bir hukuki sonucun doğduğunu ve bunun genel kurulun kâr dağıtım kararı ile bağdaşmadığını ifade etmiştir, (s.370-371). Yenilik doğuran haklar, tek taraflı bir işlemle başkasının hukuki durumunda, onun katılımı olmaksızın, kendiliğinden değişiklik yapan yetkililerdir, (EREN, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2018, s.61-62). Bununla birlikte yenilik doğuran haklar, genellikle kullanılması ile muhatap aleyhinde hukuki sonuçlar doğursa da bunun her zaman böyle olduğunu söylemek zordur. Örneğin yetkisiz temsilcinin yaptığı işlemin onaylanması, kurucu yenilik doğuran hak örneğidir ve bu suretle onay veren kişi bu işlemle borç altına giriyor olabilir. Diğer yandan mirasın reddinde olduğu gibi kullanılan bazı yenilik doğuran haklarda muhatap dahi yoktur (EREN, s.63). Kanaatimizce kâr payı dağıtım kararının alındığı hallerde tek yanlı bir kararın pay sahipliği hakkı olan kâr payı hakkının hukuki niteliği değişerek alacak hakkı haline geldiğinden, genel kurulun kâr dağıtım kararını değiştirici yenilik doğuran işlem olarak nitelendirebiliriz.

³³ POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, s.702, N. 914.

³⁴ "...Hukuk güvenliği, normların öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar..." (Anayasa Mahkemesi, T. 26.12.2013, E. 2013/67, K. 2013/164, S.28954 RG.).

ve/veya bu kararların gerekleri yerine getirilmekte ise yenilik doğuran bir genel kurul kararının başka bir kararla kaldırılması, değiştirilmesi ve pay sahiplerinin alacak hakkı üzerinde şirketin tek yanlı tasarrufla bulunması hukuken mümkün olmayacağından, genel kurulun kâr dağıtımını ertelemesinin, kabul edilen sisteme uygun olmadığı ifade edilebilir. Diğer yandan bu düzenlemeler, genel kurul kararının alındığı tarihteki kanuna göre dağıtımın yapılacağı yönündeki kabul ile de uyumsuzdur³⁵. Alınan bir genel kurul kararı gereği yapılan kâr dağıtımına, açılan dava neticesinde mahkemenin kararın yürütülmesinin geri bırakılmasına karar verdiği hallerde engel olunabilir (TTK m.449/1).

Anayasa m.35/2 hükmü gereğince mülkiyet hakkı, kamu yararı amacıyla ve kanunla sınırlanabilecektir. Bu hüküm, temel hak ve hürriyetlerin sınırlanmasına ilişkin Anayasa m.13 hükmüyle birlikte ele alınmakta ve mülkiyet hakkının sınırlanmasında, müdahalenin kanunla öngörülüp öngörülmediği (*hukukilik*), meşru amaçlara uygun olup olmadığı ve ölçülülükü³⁶ (*kamu yararı ile bireysel menfaatler arasındaki adil denge*) incelenmektedir³⁷. Bununla birlikte temel hak ve hürriyetlerin olağanüstü hallerde sınırlanmasında, Anayasa'nın 15. maddesindeki sınırlama ölçütlerinin dikkate alınacağı kabul edilmektedir³⁸. Diğer bir ifadeyle milletlerarası hukuktan doğan yükümlülükler ihlal edilmemek; ölçülülük ilkesine uymak ve Anayasa m.15/2 hükmündeki çekirdek alana dokunmamak kaydıyla temel hak ve hürriyetler sınırlanabilir.

TTK'nin geçici 13. maddesiyle ekonomik hayatı korumak amacıyla getirilen kâr payı dağıtımına ilişkin sınırlamanın, ilk bakışta hukuki, meşru amaca uygun ve bilhassa mülkiyet hakkının tamamen sınırlanmadığı da gözetildiğinde ölçülü olduğu kabul edilebilir. Buna karşılık bilhassa hükmün ikinci fıkrasının, pay sahiplerinin doğmuş ve hatta ödenmekte olan alacak haklarına müdahale etmesinin, pay sahiplerinin meşru beklentilerine³⁹ zarar verdiği; alınan ve icra edilen genel kurul kararına etkisi dikkate alındığında geriye etkili bir kanuni düzenleme olması ve elverişli olmaması⁴⁰ gerekçeleriyle ölçülü olmadığı açıktır⁴¹. Kâr payı alacağından yoksunluğun üç ay uzatılabileceği de dikkate alındığında bu yöntemin, kamu yararı amacıyla da olsa hukuk güvenliğine zarar verebileceği ifade edilmelidir.

Payları borsada işlem gören şirketler açısından dağıtılabilir kârın sermayeye eklenmesi sonucunda oluşan bedelsiz payların kâr payı olarak pay sahiplerine verilmesi mümkün olup bu durumda hisse kâr dağıtımından söz edilir⁴². Kanun hükmünde ödeme yapılmasından, net dönem kârının ve serbest yedek akçelerin pay sahiplerine dağıtılmasından söz edildiğinden, net dönem

³⁵ Bu yönde bkz. TÜYSÜZ, s.41.

³⁶ “Ölçülülük ilkesi, “elverişlilik”, “gereklilik” ve “orantılılık” olmak üzere üç alt ilkeden oluşmaktadır. “Elverişlilik”, öngörülen müdahalenin, ulaşılmak istenen amacı gerçekleştirmeye elverişli olmasını, “gereklilik”, ulaşılmak istenen amaç bakımından müdahalenin zorunlu olmasını, yani aynı amaca daha hafif bir müdahale ile ulaşılmamasının mümkün olmamasını, “orantılılık” ise bireyin hakkına yapılan müdahale ile ulaşılmak istenen amaç arasında makul bir dengenin gözetilmesi gerekliliğini ifade etmektedir.” (Anayasa Mahkemesi, T. 19.12.2013, Başvuru No: 2013/817, Mehmet Akdoğan ve diğerleri başvurusu, <http://kararlaryeni.anayasa.gov.tr/>, (Erişim Tarihi: 07.05.2020)). Ayrıca bkz. GÖZLER, Kemal: “Olağanüstü Hal Rejimlerinde Özgürlüklerin Sınırlanması Sistemi ve Olağanüstü Hal Kanun Hükmünde Kararnamelerin Hukukî Rejimi”, Ankara Barosu Dergisi, S.4, 1990, s.573.

³⁷ GEMALMAZ, H. Burak: Mülkiyet Hakkı, Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi-6, Ankara 2018, s.99; AKKURT, Ali: “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Türk Yargı Organları İçtihatlarında Mülkiyet Hakkının Kapsamı ve Sınırlanması”, Uluslararası Antalya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S.6, Aralık 2015, s.181, 188.

³⁸ GÖZLER, s.564-565; BAŞPINAR, Veysel: “Mukayeseli Hukuk ve Türk Hukuku Açısından Olağanüstü Hallerde Mülkiyet Hakkı Sınırlamasının Fikrî ve Hukukî Temelleri”, ERÜHFD, XI(1), 2016, s.9. Ayrıca bkz. Anayasa Mahkemesi, T. 08.03.1992, E. 1991/6, K. 1991/20 sayılı kararı, <https://www.corpus.com.tr#!/Yargitay>, (Erişim Tarihi: 09.04.2020).

³⁹ Kavram hakkında ayrıca bkz. GEMALMAZ, s.52 vd.; AKKURT, s.184, 187.

⁴⁰ Elverişlilik bağlamında, aşağıda temas edileceği üzere, TTK'de öngörülen bazı hükümler ve alınan başkaca tedbirler yoluyla şirketin üzerinde serbestçe tasarruf edebileceği varlıkları dağıtabilmesinin hukuken mümkün olduğu göz ardı edilmemelidir.

⁴¹ AİHM tarafından ölçülülük ilkesine uygunlukta dikkate alınan hususlar hakkında ayrıca bkz. AKKURT, s.189-190.

⁴² “Kâr dağıtım politikasında, kâr payının nakit ve/veya bedelsiz olarak dağıtılacağı hususunda da bilgi yer alır. Payları borsada işlem görmeyen ortaklıkların kâr payını tam ve nakit olarak dağıtımaları zorunludur.” (SPK Kâr Payı Rehberi A-3). “Hesaplamalar sonucunda bulunan birinci kâr payı tutarının ne kadarının nakit, ne kadarının ise pay olarak dağıtılacağı yine bu bölümde belirtilecektir.” (SPK Kâr Payı Rehberi C-11). Ayrıca bkz. KPT m.7/2. Nakit dışı kâr dağıtımının TTK açısından uygulanabilir olduğu yönünde bkz. GÜRBÜZ USLU, s.49. Bu işlemin, iç kaynaklardan sermaye artırım yöntemi olduğu yönünde bkz. YÜKSEL, s.409. Esas sermaye artırımını finanse etmenin dolaylı bir kar payı dağıtım işlemi olduğu yönünde bkz. Y. 11. HD., T. 06.03.2003, E. 2002/10355, K. 2003/1969 sayılı kararı, <https://www.corpus.com.tr#!/Yargitay>, (Erişim Tarihi: 01.05.2020).

kârının sermayeye eklenmesi ve hisse kâr dağıtımını yapılması, sınırlama hükmüne tâbi tutulamayacaktır. Sürecin başında Bakanlığın duyurusundaki talebinin, sadece nakit kâr payı dağıtımını kararlarına ilişkin olması; Bakanlığın Uygulama Tebliği'nin m.4/1 hükmünde açıkça nakden dağıtımdan söz edilmesi ve sınırlama hükmünün, iç kaynaklardan sermaye artırımında uygulanmayacağına belirtilmesi de bu yargıyı destekler. Kaldı ki hisse kâr dağıtımını, şirket kaynaklarının şirket içerisinde kalmasını sağlayacak ve şirket sermayesini artıracaktır. Sermayenin korunmasına ilişkin düzenlemelerle de şirket alacaklıları için daha güçlü bir koruma sunulmuş olacaktır.

2. Hükme Aykırılık Halinde Uygulanacak Yaptırım

Kanun'a eklenen geçici 13. madde hükmüne aykırı şekilde alınan genel kurul kararları aleyhine kanuna aykırı olduklarından bahisle iptal davası açılabilir (TTK m.445). Diğer yandan TTK m.447 hükmünde batıl kabul edilen genel kurul kararları sınırlı sayıda düzenlenmediğinden, bu hallerin dışında da TBK m.27/1 hükmü gereğince kanunun emredici hükümlerine ve kamu düzenine aykırılık gerekçesiyle hükme aykırı şekilde alınan genel kurul kararları aleyhine butlanın tespiti davası açılabilir⁴³. Kanaatimizce açılan davada mahkeme, Kanun'da öngörülen sınırı aşan kâr payı dağıtım kararını, en yüksek sınır (%25) üzerinden alınmış kabul edebilecektir. Diğer bir deyişle hükme aykırı kâr dağıtım kararına *düşey kısmi hükümsüzlük* yaptırımının⁴⁴ uygulanması mümkündür. Nitekim hükmün ikinci fıkrasında, 2019 yılında elde edilen net dönem kârının %25'ini aşan kısma ilişkin ödemelerin erteleneceğini ifade eden kanun koyucu, %25'lik kısmın geçerli bir ödeme olarak kabul edileceğini belirtmiştir (karş. Uygulama Tebliği m.4/1). Açılan davada mahkeme, genel kurul kararının yürütülmesinin geri bırakılmasına karar verdiği takdirde ise kâr payı dağıtımına devam edilemeyecektir (TTK m.449/1). Bu hükme aykırı şekilde alınan genel kurul kararlarının, sermayenin korunması hükümlerine aykırı olduğundan bahisle batıl kabul edilmesi ise kanaatimizce zorlama bir yorum olacaktır. Zira kâr payı dağıtımını, şirket sermayesinden değil; net dönem kârından ve/veya serbest yedek akçelerden yapılmaktadır.

Kanuna aykırı işlemler için öngörülen bu genel yaptırımların yanında, Bakanlığın da şirketler üzerindeki denetleme yetkisini kullanabileceği söylenebilir (TTK m.210/3). Bakanlık, kamu düzenine aykırı işlemlerde, hazırlıklarda veya muvazaalı işlemlerde bulunduğu belirlenen şirketler hakkında fesih davası açabilir. Kâr payı dağıtımına sınırlama getiren hükmün, kamu düzeninin ekonomik ayağını sağlam tutuma amacıyla kabul edildiği dikkate alındığında, hükme aykırı işlemlerde bulunan veya hükmü dolanmak amacıyla hukuken izin verilen diğer imkânları kullanan şirketlerden Bakanlık tarafından belirlenenler hakkında fesih davası açabilir.

Bakanlığın 31.03.2020 tarihli duyurusundan sonra, Kanun değişikliğinin yürürlüğe girdiği 17.04.2020 tarihine kadarki süreçte alınan ve %25'lik sınırı aşan kâr dağıtım kararları, kanaatimizce sırf bu sebeple geçersiz sayılamamalıdır. Zira Bakanlığın duyuru yoluyla anonim şirketler hakkında bağlayıcı bir karar alması hukuken mümkün değildir. Nitekim TTK m.210/1 hükmünde de Bakanlığın tebliğ ve yönetmelik yayımlayabileceği ve bu düzenleyici işlemlerdeki esaslara riayet edileceği belirtilmiştir. Duyurunun, hukuken bir düzenleyici işlem olmadığı ve duyuruya aykırı şekilde *-Kanun değişikliğinden önce-* gerçekleştirilen kâr dağıtımlarının da sadece bu sebeple kanuna, esas sözleşmeye ve dürüstlük kuralına aykırı kabul edilemeyeceği göz önüne alındığında, Kanun değişikliği yürürlüğe girene kadarki dönem içerisinde alınan kararların ve yapılan kâr dağıtımlarının sırf bu sebeple geçersiz sayılmaması gerekir. Kaldı ki Uygulama Tebliği'nde açıkça, hükmün yürürlüğe girdiği tarihten eylül ayı sonuna kadar net dönem kârının sadece %25'inin dağıtılacağı hükme bağlanmakla vardığımız bu sonuç desteklenmiştir (m.4/1). Kanun'da öngörülen sınırlamalara aykırı şekilde alınan genel kurul kararları gereği

⁴³ POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, s.596, N. 722c; KIRCA, İsmail: Anonim Şirketler Hukuku C. 2/2, Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, (Şehirali Çelik, Feyzan Hayal/Manavgat, Çağlar), B. 2, Ankara 2017, s.53; karş. TEKİNALP, Ünal: Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, İstanbul 2015, s.398-399, N. 15-12. Yalnızca münferiden pay sahibinin bireysel menfaatlerini koruyan ve pay sahibinin uygulanmasından vazgeçebileceği kuralların münferit ihlal durumlarında butlan yaptırımının uygulanmayacağı; ancak kamu yararını veya üçüncü kişilerin menfaatlerini koruyan emredici kuralların ihlal edilmesi durumunda butlan yaptırımının uygulanacağı yönünde bkz. FORSTMOSER/MEIER-HAYOZ/NOBEL, § 25, s.265, N. 111-116. Aynı yönde bkz. BÖCKLI, Peter: Schweizer Aktienrecht, 4. Aufl., 2009, s.2305-2306, § 16, N. 157a, 158; ŞENER, Oruç Hami: Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, B. 2, Ankara 2015, s.527.

⁴⁴ Kanunda öngörülen en yüksek sınırı aşan sözleşmelerin, en yüksek sınır üzerinden yapılmış sayılacağı yönünde bkz. KIRKBEŞOĞLU, Nagehan: Türk Özel Hukukunda Kısmi Hükümsüzlük, İstanbul 2011, s.223 vd.

dağıtılan kâr paylarının iade edilmesi gerekebilir. Bunun için kanun koyucu, pay sahibinin hem haksız şekilde kâr payı almasını hem de kötü niyetli olmasını aramıştır (TTK m.512/1). İyiniyetin varlığı karine olduğundan (TMK m.3/1) aksini iddia edenin ispatlaması gerekecektir⁴⁵. Öğretide⁴⁶ hakkı doğuran işlemin yapıldığı sırada iyiniyetli olan bir kişinin sonradan gerçek durumu öğrene de hakkı kazanmış olacağı ifade edilmiştir. Bu kabulden hareketle kâr payı hakkını alacak hakkına dönüştüren genel kurul kararının alındığı zaman ve kâr payını alırken iyiniyetli olan bir pay sahibinin, sonradan Kanun'un yürürlüğe girmesi ile kötü niyetli hale gelmiş kabul edilemeyeceği ve bu gerekçeyle de Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce sınırlamaya aykırı şekilde fazla kâr payı alan pay sahibinin TTK m.512 hükmü uyarınca aldığı bu fazla miktarı geri vermekle yükümlü olmayacağı ifade edilmelidir. Kanuni düzenlemeden önce Bakanlığın bu husustaki duyurusunu bir temenni olarak dikkate alarak duyurudaki hususlara aykırı şekilde alınan kâr dağıtım kararlarının ve bu kararlara dayanarak alınan kâr paylarının sırf bu sebeple hukuka aykırı sayılmayacağı ve iade yükümlülüğüne konu edilemeyeceği vurgulanmalıdır. Bununla birlikte emredici kanuni düzenleme yürürlüğe girdikten sonra alınan kararlarda ve kâr paylarında, pay sahibinin kanunu bilmemesinin mazeret olarak kabul edilemeyeceği ve iyiniyete dayanamayacağı; bu gerekçeyle sınırlamaya aykırı olarak aldığı kâr paylarını geri vermekle yükümlü olacağı kabul edilmelidir⁴⁷.

3. Hükmün Uygulanmasına İlişkin İstisnalar

TTK'nin geçici 13. maddesinin ilk fıkrasının ikinci cümlesinde, Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinin ve sermayesinin %50'sinden fazlası kamuya ait olan fonların, sermayesinin %50'sinden fazlasına iştirak ettiği şirketler hakkında, kâr payı dağıtımında öngörülen sınırlamanın uygulanmayacağı kabul edilmiştir. Bu düzenlemenin eşitlik ilkesini ihlal ettiği düşünülebilir. Ancak bu hüküm, pandemi sonrasında yaşanabilecek ekonomik sıkıntılarda, kamuya kaynak aktarımına mani olmamak amacıyla düzenlendiğinden ve kamunun belirli bir oranda iştiraki olan şirketler hakkında sınırlamadan istisna öngörüldüğünden, kanaatimizce belirli şartlarla korunan kamu yararına üstünlük tanınmalı ve eşitlik ilkesinin ihlal edildiği iddiası kabul görmemelidir.

Diğer yandan TTK'nin geçici 13. maddesinin üçüncü fıkrasında, hükmün uygulanmasına ilişkin istisnaları belirleme yetkisi Ticaret Bakanlığı'na verilmiştir. Bakanlık da Uygulama Tebliği'nin 5. maddesinde istisna kapsamındaki şirketleri saymıştır. Buna göre, kısa çalışma ödeneğinden veya nakdi ücret desteğinden faydalanan kişileri istihdam eden şirketler ile hazine destekli kredi kefaleti kullananlardan borcu olan şirketler hariç tutularak 120.000 TL ve altında kâr dağıtım kararı alan şirketlerin kâr dağıtım sınırlamasına tâbi olmayacakları belirtilmiştir (Uygulama Tebliği m.5/1-a). Bu durumda 120.000 TL veya altında kâr dağıtım kararı alan ve ödenek/destekten faydalanan kişileri istihdam etmeyen şirketler, 2019 yılı net dönem kârının %25'ini aşmış da olsa erteleme kararı almak zorunda kalmayacaktır.

Aynı kapsamda pay sahiplerinin sermaye taahhüt borcunu veya kredi ya da proje finansman sözleşmeleri kapsamındaki ifa yükümlülüklerini nakden ödemesi şartıyla kâr dağıtım kararı alan şirketler de sınırlamadan muaf tutulmuştur (Uygulama Tebliği m.5/1-b, c). Böylece elde edeceği kâr payı ile sermaye taahhüt borcunu ya da kredi sözleşmesinden doğan muaccel borcunu ödeyecek pay sahibi için şirketin sınırlamaya tâbi olmadan kâr dağıtım kararı alabileceği öngörülmüştür. Bununla birlikte ikinci durum için pay sahibinin ifa yükümlülüğünü aşan miktara ilişkin ödemelerin ertelemeye tâbi tutulacağı belirtilmiştir. Nihayet istisna kapsamındaki kâr payı dağıtımlarının genel kurulda görüşülebilmesi, Bakanlık'tan uygun görüş alınması şartına bağlanmıştır (Uygulama Tebliği m.6/1).

V. HALKA AÇIK ANONİM ŞİRKETLERİN KENDİ PAYLARINI İKTİSAP ETMESİ KONUSUNDA ÖNGÖRÜLEN KOLAYLIKLARIN ETKİSİ

Covid-19 pandemisinin, ülkemiz finansal piyasalarında yarattığı olumsuzlukları en aza indirmek amacıyla Sermaye Piyasası Kurulu, 19.03.2020 tarihli toplantısında birtakım kararlar

⁴⁵ ÜÇİŞİK/ÇELİK, s.526. Aile anonim şirketlerinde ve halka açık olmayan-küçük anonim şirketlerde iyiniyet yokluğunun karine olduğu yönünde bkz. POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, s.704, N. 915a.

⁴⁶ AYHAN, s.113. Benzer yönde bkz. ÜÇİŞİK/ÇELİK, s.527.

⁴⁷ Kâr dağıtım kararı başka bir sebeple batılsa pay sahibinin kötü niyetli olmasa dahi iade ile yükümlü olduğu yönünde bkz. POROY/TEKİNALP/ÇAMOĞLU, s.704, N. 915b; BÖCKLI, s.1519, § 12, N. 531a.

almış ve bu kararları 23 Mart 2020 tarihli basın açıklaması ile duyurmuştur⁴⁸. Alınan kararlar ana başlıklarıyla; aracı kurumların ve portföy yönetim şirketlerinin personelinin çalışma şekline, müşterilerin bilgilendirilmesine, kredili işlemlerde asgari öz kaynak koruma oranına, halka açık ortaklıkların borsada işlem gören paylarının geri alınımının kolaylaştırılmasına, finansal raporların bildirim süresine, Kurula bildiri ve başvuruların kayıtlı elektronik posta sistemi üzerinden yapılmasına ilişkindir. Bu konulardan, şirket sermayesini ve değerini doğrudan ilgilendiren kendi payını iktisap müessesesi ayrı bir önem taşımaktadır.

Şirketin kendi paylarını iktisap etmesi, anonim şirketler hukuku kadar eski bir konudur. Bu konudaki tartışmalar, şirket sermayesinin korunması, eşit işlem ilkesinin hayata geçirilmesi, genel kurulun karar alma hakkının ve sermaye piyasasının korunması konularına temas eder⁴⁹. Şirketin kendi payını iktisap etmesinin şirketin likiditesini ve sermayesini azaltmaya, oy hakkı temelinde daralmaya ve pay sahipleri temelinde yetki ilişkisinde kaymaya, eşit işlem ilkesine aykırı sonuçlara ve piyasayı yanlış yönlendirme tehlikesine yol açabileceği ifade edilmektedir⁵⁰. Buna karşılık borsa kurundaki dalgalanmaları önleme, pay başına düşen kâr artırma, kalan pay sahiplerinin kontrol olanaklarını güçlendirme, şirketin devralınması girişimlerine karşı savunma olanağı verme, esnek bir sermaye temini ve kâr dağıtma imkânı sunma yönlerinden olumlu etkileri olduğu da kabul edilmektedir⁵¹.

Türk Ticaret Kanunu'nun 379. maddesi hükmüne göre, bir şirket kendi paylarını, ancak esas veya çıkarılmış sermayesinin onda birini aşmayacak miktarda ivazlı olarak iktisap edebilir. Aynı hükümde Sermaye Piyasası Kurulu'na, pay senetleri borsada işlem gören şirketler hakkında düzenleme yapma yetkisi tanınmıştır. Sermaye Piyasası Kanunu'nun 22. maddesinde, halka açık anonim şirketlerin paylarını, Sermaye Piyasası Kurulu'nun belirlediği şartlar çerçevesinde iktisap edebileceği hükme bağlanmıştır. Bu hükme dayanılarak hazırlanan Geri Alınan Paylar Tebliği'nde⁵² (No: II-22.1), geri alma programının süresi hariç, esas itibarıyla TTK m.379 vd. hükümleriyle paralel düzenlemeler öngörülmüştür. Bununla birlikte Sermaye Piyasası Kurulu 21.07.2016 tarihindeki basın duyurusunda, ülkede yaşanan olumsuzlukların finansal piyasalara muhtemel etkilerini dikkate alarak halka açık şirketlerin, özel durum açıklaması yaparak, genel kurulun yetkilendirme kararına ihtiyaç olmadan ve %10'luk limit dikkate alınmaksızın borsada işlem gören paylarını geri alabileceklerini belirtmiştir. Kurul, bu duyuruyla ilişkin 25.07.2016 tarihli ek açıklamasında ise pay geri alımlarının, yakın ve ciddi kaybın belirlenmesine ilişkin Tebliğ'de öngörülen şartlara tâbi olmadan, halka açık ortaklıkların kendileri tarafından yapılacak alımları kapsadığını; şimdiye kadar alınan yönetim kurulu kararlarının öngörülen hususları içermemesi halinde, ilave yönetim kurulu kararı alınarak kamuya açıklanması gerektiği ve duyuru çerçevesinde geri alınan payların, duyuru tarihinden itibaren 30 günlük süre boyunca satılmayacağı; nihayet duyuru çerçevesinde gerçekleştirilecek geri alım işlerinin, bilgi suiistimali veya piyasa dolandırıcılığı kapsamında değerlendirilmeyeceği belirtilmiştir⁵³.

Covid-19 pandemisinin finansal piyasalardaki olumsuz etkilerini en aza indirebilmek amacıyla 23 Mart 2020 tarihinde, 21 ve 25 Temmuz 2016 tarihli basın duyurularının yürürlükte olduğu kamuoyuna hatırlatılmıştır. Hâlihazırda yürürlükte olan bir geri alım programı olan halka açık ortaklıkların, söz konusu geri alım programını Geri Alınan Paylar Tebliği hükümleri çerçevesinde yürütebilecekleri; eğer Kurul'un 21.07.2016 tarihli duyurusunda yer alan imkânlardan faydalanmak isterlerse o halde konuya ilişkin yönetim kurulu kararı almaları gerektiği belirtilmiştir. Diğer bir anlatımla halka açık şirketlere, genel kurulun yetkilendirme kararına ihtiyaç olmadan ve %10'luk limit dikkate alınmaksızın borsada işlem gören paylarını

⁴⁸ Bkz. <https://www.spk.gov.tr/Duyuru/Goster/20200323/0>, (Erişim Tarihi: 05.04.2020).

⁴⁹ LENZ, Christian/VON PLANTA, Andreas: Basler Kommentar, Obligationenrecht II, (Hrsg.: Honsell, Heinrich/Vogt, Nedim Peter/Watter, Rolf), 5. Aufl., Basel 2016, Vor Art. 659-659b, N. 1; PEYER, Patrik R.: Handbuch Schweizer Aktienrecht, 1. Aufl., 2014, <https://app.legalis.ch/>, (Erişim Tarihi: 01.04.2020), § 43, N. 126.

⁵⁰ LENZ/ VON PLANTA, Vor Art. 659-659b, N. 2-5; DOĞAN, Beşir Fatih: Der Erwerb eigener Aktien im deutschen und türkischen Recht im Hinblick auf europäisches Recht (Erwerb), Hamburg 2004, s.67 vd.; DOĞAN, Beşir Fatih: "Anonim Şirketlerin Kendi Paylarını İktisabının Fayda ve Zararları", Prof. Dr. Fikret Eren'e Armağan (Fayda ve Zarar), Ankara 2006, s.469 vd.; ÖZDAMAR, Mehmet: Anonim Ortaklıkların Kendi Paylarını İktisap Etmesi, Ankara 2005, s.73 vd.; PEYER, § 43, N. 126; PULAŞLI, Şerh II, s.1773-1776, N. 5-9.

⁵¹ LENZ/ VON PLANTA, Vor Art. 659-659b, N. 6; DOĞAN, Fayda ve Zarar, s.452 vd.; DOĞAN, Erwerb, s.39 vd.; ÖZDAMAR, s.57 vd.; PULAŞLI, Şerh II, s.1776-1782, N. 10-26.

⁵² T. 03.01.2014, S.28871 RG.

⁵³ Düzenlemenin eleştirisi hakkında bkz. ÇAKIR ÇELEBİ, Fatma Betül: "Payları Borsada İşlem Gören Şirketlerin Kendi Paylarını Edinmesinin Koşulları" D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan, C. 21, Özel Sayı, 2019, s.2576.

geri alabilme imkânı tanınmış; bu payları iktisap etmeleri kolaylaştırılmıştır. Böylece borsada işlem gören payların şirket dışındaki faktörlerle, somut durumda pandemi nedeniyle ani kur düşüşüne karşı önlem olarak şirket tarafından satın alınması ve borsa kurunun dengelenmesi imkânı tanınmıştır⁵⁴.

Bun karşılık Kurul'un, genel kurulun yetkilendirme kararını kaldırırken, ilave olarak %10'luk iktisap limitinin de dikkate alınmayacağını belirtmesi, ekonomik kriz zamanlarında hâkim pay sahiplerinin, paylarını şirkete satarak krizin maliyetini şirkete yükleme girişimlerine imkân verecektir⁵⁵. Diğer yandan şirketler, kâr payı dağıtımının yanında, malvarlığını pay sahiplerine aktarmanın bir diğer alternatif yolu olarak da bu yöntemle başvurabilirler⁵⁶. Şirketin kendi payını iktisap etmesi, şirketin likiditesini azaltacağından ve bilhassa kriz zamanlarında payını tekrar satın alacak müşteri bulması da zor olacağından, kendi payını iktisap işlemlerini kolaylaştırmak amacıyla kanunla öngörülen sınırlamaları tamamen kaldırmak, şirketin zararına sonuçlar doğurabilecektir⁵⁷. Yukarıda temas ettiğimiz üzere, bir yandan şirketin likiditesini kendi içinde muhafaza etmesini sağlamak amacıyla kâr payını dağıtması sınırlandırılırken, diğer yandan hiçbir limit öngörmeden kendi payını iktisabını kolaylaştırmak, payları borsada işlem gören şirketlere serbestçe tasarruf edebilecekleri varlıklarını kendi payını iktisap etmeye yönlendirmesi tavsiyesi olarak okunabilir. Kendi payını iktisap etme işleminin kâr payı dağıtımına alternatif olarak seçilmesi, tek başına işlemin geçerliliğine etkide bulunmayacağı için bu halde muvazaalı bir işlem olduğundan bahisle Bakanlığın feshi talep etmesinin de zor olacağı ifade edilmelidir.

VI. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

7244 sayılı Kanun'un 12. maddesiyle TTK'ye eklenen geçici 13. maddede, *-kamunun belirli oranda iştiraki olan şirketler ile Uygulama Tebliği m.5 hükmünde sayılanlar hariç-* sermaye şirketlerinin kâr dağıtım kararı almaları veya aldıkları kararların gereğini yerine getirmeleri belirli bir süre ile sınırlandırılmıştır. Bu sınırlama, bilhassa kâr dağıtımına ilişkin genel kurul kararlarının yenilik doğuran niteliği ile uyumlu olmadığı gibi pay sahiplerinin alacak haklarına da müdahale etmektedir. Kanunla ve kamu yararı amacıyla getirilen bu sınırlama ise, gerek TTK'nin pay sahiplerinin şirkete borçlanabilmesine imkân veren m.358 hükmü gerek yönetim kurulu üyesinin genel kuruldan izin alarak şirketle işlem yapabileceğine ilişkin m.395/1 hükmü gerekse SPK'nin payları borsada işlem gören şirketlerin kendi paylarını limit öngörmeden iktisap etmelerine izin veren kararı ile aynı amaca hizmet etmemektedir. Diğer bir deyişle şirket kaynaklarının şirket içerisinde kalmasını sağlamak amacıyla getirilen bu hüküm, TTK'nin yürürlükteki diğer hükümleri ve SPK kararıyla adeta işlevsiz hale gelmektedir. Bu yönüyle düzenlemenin elverişli ve dolayısıyla ölçülü olmadığı düşünülmektedir. Diğer yandan, hükmün öngördüğü sınırlamanın uygulanacağı süre uzatılabileceğinden düzenleme bu şekilde pay sahiplerinin meşru beklentilerine ve hukuk güvenliğine zarar vermektedir.

Kanaatimizce şirketlerin karar alma özgürlüklerine emredici bir kanun hükmü ile müdahale etmek yerine yapılması gereken, şirketleri pandemi sonrasında beklenen ekonomik durum hakkında bilgilendirmek; şirketlere, şirket kaynaklarını şirket dışına çıkarma sonucunu doğuracak iş ve işlemlerden kaçınmaları, masraflarını kısımları, uzun vadeli yatırımlardan kaçınmaları gerektiği yönlerinde tavsiyelerde bulunmak olmalıydı. Bu hususta, sermaye gücünü korumanın bir zayıflık işareti olmadığı; dağıtımlarını gönüllü olarak kısıtlayan veya erteleyen şirketlerin, piyasada daha uzun süre güçlü kalacağı hususları hatırlatılabilir. Şirketlerin de alacakları kararlarda ve yapacakları ödemelerde, hem şirketin hem de tüm pay sahiplerinin menfaatlerini dikkate alarak titiz bir değerlendirme yapmaları gerekli olacaktı. Kaldı ki TTK'nin m.523/2

⁵⁴ LENZ/VON PLANTA, Vor Art. 659-659b, N. 6; PULAŞLI, Şerh II, s.1777, N. 14; TÜRK, Ahmet: Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Mevzuatına Göre Anonim Ortaklığın Kendi Paylarını Edinmesi, Ankara 2016, s.406.

⁵⁵ ÖZDAMAR, s.86, 88; TEKİNALP, s.101, N. 9-20.

⁵⁶ PULAŞLI, Şerh II, s.1777, N. 12. Hatta bu yöntemin, kâr dağıtımında sürekliliği sağlamak için bir yol olarak kullanılabileceği yönünde bkz. DOĞAN, Erwerb, s.44. Bu durumu göz önüne alan Amerika'da pandemi sonrası yürürlüğe giren "*Coronavirus Yardımı ve Ekonomik Güvenlik Kanunu (CARES Act)*"nun 4003.3 (D) maddesinde, orta büyüklükteki şirketler için destek verilmesi için kâr payı ödemeyeceği veya kredi ödenmemişken kendisinin veya ana şirketin menkul kıymetler borsasında listelenen payını iktisap etmeyeceği şartları öngörülmüştür. Kanun metnine ulaşmak için bkz. <https://www.congress.gov/bill/116th-congress>, (Erişim Tarihi: 01.05.2020). Avrupa Merkez Bankası'nın benzer yöndeki tavsiyesi için bkz. https://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/oj_c_2020_102i_full_en_txt.pdf, (Erişim Tarihi: 01.05.2020).

⁵⁷ DOĞAN, Fayda ve Zarar, s.475. DOĞAN, Erwerb, s.79. Bu nedenle, İsviçre'de finans sektöründeki tüm şirketlerin pay geri alım programlarını askıya almalarının memnuniyetle karşılandığı yönünde bkz. BRANSON, Mark: "Ausschüttung von Dividenden kritisch prüfen", Neue Zürcher Zeitung, N. 72, 26.03.2020, s.7.

hükmü, şirkete bu yönde bir değerlendirme yapma imkânı tanımaktadır. Bu imkânı kullanmayan şirketler ise pandemi sonrası süreçte ayakta kalamamanın riskini göze almış kabul edilmeliydi.

Bu değerlendirmelere karşılık kanun koyucu, emredici bir Kanun hükmü ile düzenleme/sınırlama yapma yolunu seçmiştir. Kanun'da öngörülen sınırlamaya aykırı şekilde alınan kararın ve ödenen kâr payının sadece sınırı aşan kısmı geçersiz sayılmalıdır. Pay sahipleri de emredici kanun hükmünün yürürlüğe girmesinden sonra hükmü bilmedikleri veya bilmelerinin gerekmediği yönünde itirazda bulunamayacaklarından, bu andan sonra sınırı aşan miktarda kâr payını kötü niyetle almış kabul edilmeli ve TTK m.512 hükmü gereğince iade ile yükümlü tutulmalıdır.

KAYNAKÇA

- AKIN, Murat Yusuf: "Ticaret Bakanlığının 31.03.2020 Tarihli Kâr Payı Dağıtımına İlişkin Yazısı Üzerine Düşünceler", www.ticaretkanunu.net, (Erişim Tarihi: 15.04.2020).
- AKKURT, Ali: "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Türk Yargı Organları İçtihatlarında Mülkiyet Hakkının Kapsamı ve Sınırlanması", Uluslararası Antalya Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, S.6, 2015, s.177-204.
- AYDOĞAN, Fatih: "Anonim Şirketlerde Kâr Payının Ödenmesine Mahkemece Karar Verilip Verilemeyeceği Meselesi", Yürürlüğünün 5. Yılında ve Yargıtay Kararları Işığında Türk Ticaret Kanunu Sempozyumu (Tebliğler ve Tartışmalar), 20 Ekim 2017, İstanbul 2018, s.115-127.
- AYHAN, Rıza: "Anonim Şirketlerde Haksız ve Kötüniyetle Alınan Kâr ve Kazanç Paylarının İadesi", in Ulusoy, Erol (ed.), Anonim Şirketlerde Bireysel ve Azınlık Pay Sahibi Hakları, Ankara 2016, s.97-139.
- AYHAN, Rıza/ÇAĞLAR, Hayrettin/Özdamar, Mehmet: Şirketler Hukuku Genel Esaslar, Ankara 2020.
- BADAK, Zehra: Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirkette Pay Sahibinin Kâr Payı Hakkı, İstanbul 2018.
- BAŞPINAR, Veysel, "Mukayeseli Hukuk ve Türk Hukuku Açısından Olağanüstü Hallerde Mülkiyet Hakkı Sınırlamasının Fikrî ve Hukukî Temelleri", ERÜHFD, XI(1), 2016, s.1-32.
- BOZGEYİK, Hayri: Halka Açık Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtımı, BATİDER, 20(3), 2000, s.117-156.
- BÖCKLI, Peter: Schweizer Aktienrecht, 4. Aufl., 2009.
- BRANSON, Mark: "Ausschüttung von Dividenden kritisch prüfen", Neue Zürcher Zeitung, N. 72, 26.03.2020, s.7.
- ÇAKIR ÇELEBİ, Fatma Betül: "Payları Borsada İşlem Gören Şirketlerin Kendi Paylarını Edinmesinin Koşulları" D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan, 21(Özel Sayı), 2019, s.2545-2581.
- DOĞAN, Beşir Fatih: Der Erwerb eigener Aktien im deutschen und türkischen Recht im Hinblick auf europäisches Recht (Erwerb), Hamburg 2004.
- DOĞAN, Beşir Fatih: "Anonim Şirketlerin Kendi Paylarını İktisabının Fayda ve Zararları", Prof. Dr. Fikret Eren'e Armağan (Fayda ve Zarar), Ankara 2006, s.449-478.
- EREN, Fikret: Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Ankara 2018.
- FORSTMOSE, Peter/MEIER-HAYOZ, Arthur/NOBEL, Peter: Schweizerisches Aktienrecht, Bern 1996.
- GEMALMAZ, H. Burak: Mülkiyet Hakkı, Anayasa Mahkemesine Bireysel Başvuru El Kitapları Serisi-6, Ankara 2018.
- GÜRBÜZ USLUEL, Aslı E.: Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Kâr Payı Alma Hakkı, Ankara 2016.
- GÖZLER, Kemal: "Olağanüstü Hal Rejimlerinde Özgürlüklerin Sınırlandırılması Sistemi ve Olağanüstü Hal Kanun Hükmünde Kararnemelerin Hukukî Rejimi", Ankara Barosu Dergisi, S.4, 1990, s.561-590.
- KIRCA, İsmail: Anonim Şirketler Hukuku C. 2/2, Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, (Şehirli Çelik, Feyzan Hayal/Manavgat, Çağlar), B. 2, Ankara 2017.
- KIRKBEŞOĞLU, Nagehan: Türk Özel Hukukunda Kısmi Hükümsüzlük, İstanbul 2011.
- KUNZ, Peter V.: Der Minderheitenschutz im schweizerischen Aktienrecht, Bern 2001.
- LENZ, Christian/VON PLANTA, Andreas: Basler Kommentar, Obligationenrecht II, (Hrsg.: Honsell, Heinrich/Vogt, Nedim Peter/Watter, Rolf), 5. Aufl., Basel 2016.
- MANAVGAT, Çağlar: Hukuki Bakımdan Halka Açık Anonim Ortaklıklar ve Halka Arz, Ankara 2016.
- MEISTER, Thomas: Orell Füssli Kommentar (OFK), (Hrsg.: Kostkiewicz, Jolanta Kren/Wolf, Stephan/Amstutz, Marc/Fankhauser, Roland), 3. Aufl., Zürich 2016.
- ÖZDAMAR, Mehmet: Anonim Ortaklıkların Kendi Paylarını İktisap Etmesi, Ankara 2005.
- PEKDİNÇER, Tamer/YILMAZ, Abdüssamet: "Anonim Ortaklıkların 2019 Yılı Olağan Genel Kurul Toplantılarında Dağıtabilecekleri Kar Payı Oranına İlişkin Ticaret Bakanlığı Duyurusunun Değerlendirilmesi", <https://blog.lexpera.com.tr/>, (Erişim Tarihi: 10.04.2020).

- PEYER, Patrik R.: Handbuch Schweizer Aktienrecht, 1. Aufl., 2014, <https://app.legalis.ch/>, (Erişim Tarihi: 01.04.2020).
- POROY, Reha/TEKİNALP, Ünal/ÇAMOĞLU, Ersin: Ortaklıklar Hukuku I, B. 14, İstanbul 2019.
- PULAŞLI, Hasan: Şirketler Hukuku Şerhi (Şerh II), Cilt II, B. 3, Ankara 2018.
- PULAŞLI, Hasan: Şirketler Hukuku Genel Esaslar (Genel Esaslar), Ankara 2020.
- SARIKAYA, Sinan: “Koronavirüs (COVID-19) Salgını Sebebiyle Ticaret Bakanlığı’nın Sermaye Şirketlerinde Kâr ve Kâr Payı Avansı Dağıtım Hakkındaki Duyurusu Üzerine Düşünceler”, <https://blog.lexpera.com.tr/>, (Erişim Tarihi: 10.04.2020).
- SENGİR, Turgut: “Anonim Ortaklarda Kâr Payı Hakkı”, BATİDER, C.VII, 1973, s.77-86.
- ŞENER, Oruç Hami: Teorik ve Uygulamalı Ortaklıklar Hukuku Ders Kitabı, B. 2, Ankara 2015.
- TEKİL, Fahiman: Şirketler Hukuku, C. 2, Anonim Şirketler, İstanbul 1976.
- TEKİNALP, Ünal: Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku, İstanbul 2015.
- TİRYAKI, M.Cüneyd/ÇAKIR, Rasim Can: “Sermaye Şirketlerinin 2020 Yılı İçerisinde Alacakları Kar Dağıtım Kararlarının Akıbeti, Türkiye ve Dünyadaki Genel Durum”, <http://www.ticaretkanunu.net/>, (Erişim Tarihi: 20.04.2020).
- TURANLI, Hüsni/SEYMAN KORKMAZ, Seda: “Anonim Ortaklıklarda Kar Payı Alma Hakkı”, İstanbul Kültür Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 14(1), 2015, s.7-44.
- TÜRK, Ahmet: Yeni Türk Ticaret Kanunu ve Sermaye Piyasası Mevzuatına Göre Anonim Ortaklığın Kendi Paylarını Edinmesi, Ankara 2016.
- TÜYSÜZ, Mustafa: “Halka Açık Anonim Şirketlerde Kâr Payı Dağıtım”, Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 6(1-2), 2011, s.33-55.
- ÜÇİŞİK, H. Güzin/ÇELİK, Aydın: Anonim Ortaklıkta Finansal Tablolar, Yedek Akçeler ve Kar Dağıtım, İstanbul 2018.
- VON DER CRONE, Hans Caspar: Aktienrecht, Bern 2014.
- YANLI, Veliye: “Yeni Ticaret Kanunu ve Anonim Şirketlerde Kâr Dağıtım”, BATİDER, XXX(1), 2014, s.5-32.
- YAVUZ, Mustafa: “Anonim Şirketlerde Olağanüstü Yedek Akçe Ayırmak Suretiyle Kâr Payı Alma Hakkının Sınırlandırılması”, Terazi Hukuk Dergisi, 8(88), Aralık 2013, s.69-72.
- YÜKSEL, Sinan H.: “Kapalı Anonim Ortaklıklarda Yeni Payların Kâr Payına Hak Kazanmasında ve Kâr Payının Hesaplanmasında Zaman Unsuru”, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2019/1, s.381-415.